

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

11 de lure accrescendi, & no[n] decrescendi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

vel scriptis vel prolatis. Etenim & re & verbis coniunctio fit di-
 10 ctionibus vel prolatis, vel scriptis. ¶ Coniunctiones copulati-
 uas vel norunt grammaticè esse, & que, cum, &c. quæ & vim suam
 apud Iurificonfultos retinent in eadem oratione, d. l. triplici, vide
 l. sicut, §. 1. quibus modis vsufr. amitta. §. si eadem res, de legat. ap. In-
 stituta. l. si quis Titio, §. de vsufr. accresc. non si inter duas vel plures:
 quo casu vim suam amittit copula, quod pertinet ad vim iuris ac-
 crescendi, l. 1. de iis qui not. insti. P. Coniunctio quippe verbalis in-
 ducitur ex vnitatem sermonis, d. l. triplici. ex collectiuis & plurali-
 bus dictionibus, l. si pro filio, de vulga. Exemplum coniunctionis
 realis, fundum Sempronianum Titio lego. Eundem fundum Caio le-
 go, vide Iaso. in l. re coniuncti, nu. 17. de legat. 3. Verbalis & non realis
 exemplum, Titio & Meuius ex parte dimidia heredes sumo, d. l. tri-
 plici. Vel, Titius cum Meuius ex parte dimidia heredes sumo, d. l. tri-
 plici. Vel, Titius cum Meuius, detrahi articuli & copulæ, & que, cum, &c. simi-
 les, d. l. triplici. veluti, Lucius, Publius, Menius, heredes sumo.
 Sed ratio est, quia comma seu incitum, positum in oratione post
 Lucius Titius, habet vim coniunctionis. Vt quando etiam in ora-
 tione plura coniungenda sunt, comma habet vim coniunctionis,
 & vt si dicamus, domini, serui, liberi, parentes interfuerunt, idem
 est ac si diceremus, domini & serui, & liberi & parentes interfue-
 runt. Alia exempla eorum, qui re tantum coniuncti dicantur,
 verbis autem distincti, vt si Titio primum lego Stychem, deinde
 eundem lego Meuius. Nam Titius & Meuius verbis dicantur dis-
 iuncti & separati, re autem coniuncti, §. si eadem res, de legat. apud
 Iust. in l. 1. si idem est, §. si de vsufr. accresc. P. cum non videatur fu-
 ille testatori animus adimendi primo, l. si pluribus, de legat. 1. Verbis
 autem tantum coniuncti dicantur, & distincti re, si dictum, Titio
 & Meuius pro æquis portionibus, lego, l. si ita quis, de hered. insti. Por-
 ro, vt coniuncti re dicantur, necessarium est, vnam eandemque
 rem, vel vnam eandemque rei portionem, legatam vel relictam
 esse duobus vel pluribus, vt in l. Meuius, de legat. 2. Nam si quis ita
 dixerit, fundi dimidiam portionem lego Titio: alteram Meuius: illi
 nec re, nec verbis coniuncti erunt, l. & Proculo, eod. sed omnino
 & re & verbis distincti seu separati. Re & verbis ita potest etiam
 dici coniunctio, Titio & Meuius Stychem lego, quia vtrique sic in
 solidam eadem oratione verborumque conceptione legatam
 videtur, & concursu faciunt partes. l. coniunctim, de leg. 3. d. si ea-
 dem res, l. quidam re legat, §. si iuncta l. vtrum, de reb. dub. P. l. si mi-
 bi & Titio, de legat. 1.

¶ Ceterum iste coniunctiones non omnium negotiorum
 faciunt eandem resolutionem, sed eorum quæ idonea sunt ad sus-
 cipendam coniunctum. Et proinde in vltimis maxime volunta-
 ribus, in quibus pluribus quis legare vel relinquere potest, locum
 habet. At in stipulationibus, non ita: nam in illis natura contra-
 ctus repugnat, quia alteri nemo stipulari potest: ideo nec concur-
 sus, nec ius accrescendi semper locum habet in illis, l. si mihi & ti-
 bi, & l. stipulatio ista, §. alteri, de ver. oblig.

¶ Fines ¶ & effectus coniunctionis adferuntur 3. a Bart. in l. re
 coniuncti, de leg. 3. num. 19. quem aliqui in aliquibus improbat.
 Dico tamen ex coniunctione inductum, vt ad vnam rem duo vel
 plures vocati videantur, ex concursu æqualiter diuidendam, l. si
 quis Titio, §. de vsufr. accresc. P. l. inter dum, de hered. insti. in l. plane in
 1. de legat. 1. quia pro eadem persona coniuncti habentur, propter
 sermonis vnitatem, l. vnica, §. bis ita, de cad. toll. C. Alius effectus, in
 substitutionibus familiaris, vt substitui inuicem in reciproca sub-
 stitutione, secundum ordinem coniunctionis factæ in institutio-
 ne, censentur vocati ad deficientis partem, l. coheres, §. discretas,
 de vulga. Postremus & præcipuus vt ex coniunctione fiat ius ac-
 crescendi, & non decrescendi, l. triplici, de verb. sig. l. re coniuncti, de
 leg. 3. de quibus mox dicendum est. ¶ Rationes autem, quæ in iuris
 accrescendi tractatione adferuntur, huic coniunctioni adiun-
 gere licebit. Equum etiam & iustum visum est, vt quos voluntas
 testatoris sermonibus coniunxit, ex eius voluntate coniunctos
 existimemus. Nemo enim dixisse existimandus est, quod mente
 prius non agitauerit: nec aliud, quam quod vox significat, l. Labeo,
 de sup. l. legat. P.

De Iure Accrescendi, & Non decrescendi.
 Cap. 11.

- 1 Ius accrescendi & decrescendi ex promissione legis nascitur.
- 2 Accrescendi ius quid: & distinctio, in non decrescendi & accrescendi.
- 3 Ius non decrescendi quid, & eius cum iure accrescendi differen-
 tia & num. 4.

- 5 Accrescendi iuris res, ex contractu, iudicio, & hereditaria.
- 6 Iurisdictiones vtrum iure accrescendi.
- 7 Ius accrescendi quale inter coniunctim vocatos ad successionem
 coniunctione legali.
- 8 Ius accrescendi inter coniunctos voluntate hominis, quomodo lo-
 cum habeat, & seq.
- 9 In iure accrescendi quando portio portioni vel persona accrescat.
- 10 Verbis coniuncti vtrum iure accrescendi.
- 11 Re & verbis simul coniuncti, quomodo iure accrescendi vtrantur.
- 12 Disiuncti num vtrantur iure accrescendi.
- 13 Ius accrescendi in quibus casibus locum non habeat, & sequent.
- 14 Fideicommissaria restitutio non habet ius accrescendi, contra di-
 recta: & quare.
- 15 Ius accrescendi prohiberi potest a testatore expresse vel tacite. Nec
 habet locum inter succedentes diuerso iure: vel si contra volun-
 tatem testatoris succedant, nu. 16. & 18.
- 17 Alimentorum cassare relicta quare non admittant ius accrescendi.
- 19 Ius accrescendi non habet locum post aditam hereditatem, quo-
 modo intelligatur, & exceptiones.
- 20 Ius accrescendi an inducitur iure 12. tabul.
- 21 Ius accrescendi & non decrescendi quando iniuris & cum auissi-
 ne onere innat partem.
- 22 Ius accrescendi an pro virili, an alio modo pro portionibus ac-
 crescat.
- 25 Coniunctorum qui preferantur, an re tantum, an verbis tantum,
 an vtrique coniuncti: & num coniunctus preferatur substitui-
 to vulgari, nu. 24. 25. & 26.
- 27 Coniuncti post substitutum vocantur, si deficiat.
- 28 Iuris accrescendi finis, effectus, & rationes, nu. 29.

¶ Vo ¶ sunt, quæ pendent ex coniunctione hominis vel legis, i
 Ius accrescendi videlicet & decrescendi, quæ ex promissione
 legis oriuntur, l. si in testamento, in si. de vulg. P. ex qua coniunctus ad
 portionem vacantem coniuncti, veluti ex substitutione testato-
 ris, vocatur, l. si Titio & Meuius, §. 1. de leg. 2. Eadem fere ratione,
 qua leges substitutiones vulgares admiserunt aliquando, ne vol-
 untates defunctorum irritæ fierent & caducæ, l. vnica, in prin. de
 ca. tollen. Vocat & Iason ius accrescendi, tacitam substitutionem,
 Iaso in l. re coniuncti, nu. 3. de legat. 3. Et iure quidem Pandectarum,
 ius non decrescendi a iure accrescendi distinctum nomen non
 habebat, sed accrescere dicebatur & quod non decresceret, l. hec
 scriptura, §. si de cond. & dem. P. iure tamen codicis, distinctum no-
 men ius decrescendi habuit, l. vni, §. vbi autem, vers. si in vero non
 omnis, de cad. toll. C. ¶ Ius accrescendi, est ius, quo portio non a-
 gnita vel defecit iusta agnitione, portioni agnita, vel personæ ha-
 bentis portionem accedit, vel communicatur, probant finitionem,
 l. 2. & 4. de vsufr. accresc. l. si seruus communis, §. si de acqu. here. l. si ex
 pluribus, de leg. 1. hered. Ius accrescendi, generali nomine, in ius ac-
 crescendi, & ius non decrescendi diuiditur. Ius accrescendi iam
 definitum est, in quo portio portio accedit non agnita vel de-
 fecta domino, seu repudiata, vt in questione l. si minor 25. annis, C. i.
 de acq. her. P. vel quæ pro non scripta habeatur, vt in l. vni, §. pro se-
 cundo, de cad. toll. C. vel vere caduca sit, in d. l. vni, §. in nouissim. Et
 ita portio portioni regulariter dicitur accrescere, l. si totam, de
 acq. here. P. Et vt dictum, aliquando personæ: vt in vsufructu con-
 iunctim pluribus legato, cuius pars repudiante vel deficiente vno,
 defertur vsufructuario coniuncto, non domino proprietario, in l.
 si Titio, in si. & l. inter dum accrescendo, de vsufr. P. l. an eadem, in
 fine princip. de re iudic. P.

¶ Ius non decrescendi est, ius quo portio non acceptata a cō-
 iuncto per concursum, remanet apud coniunctum aliam portio-
 nem habentem, d. l. vni, §. vbi autem, vers. si in vero. Differunt au-
 tem, vt enleatibus iure accrescendi, iniuris non accrescat portio
 delata deficientis, d. l. vni, §. vbi autem, l. si minor 25. annis, de acq. her. P.
 contra, si veniant per ius non decrescendi, l. neminem, de legat. 2.
 quæ ius cui totum ab initio delatum est, partem acceptare, partem
 vero repudiare non potest, d. l. neminem, & l. cui fundus, de cond. &
 demonst. Quod tamen intellige de legatis, vt portiones non ac-
 crescant nisi volentibus. Si enim quæstio sit de hereditate, & in-
 iuris, tunc ad eum deficiente portio accrescit, d. l. vni, §. vbi au-
 tem, de cad. toll. Quia nemo pro parte testatus, & pro parte inte-
 status in paginis decedere potest, l. ius nostrum, de reg. iur. Et ita
 explicat Iason, in l. verbis coniuncti, num. 5. de leg. 3.

¶ Item secundo qui veniant per ius accrescendi, tenentur 4
 subire onus delatæ portionis, d. l. vni, §. pro secundo. non etiam qui
 iure

iure decrecendi eam nanciscuntur. d. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. Sed & in eo tertio distat, quod ius accrescendi habet locum inter re coniuuctos, d. l. s. eo. vers. fin. vero pars. ius vero non decrecendi, inter re & mixtim in proprietate coniuuctos. d. s. ubi autem, vers. fin. & s. fin. autem, disiuuctim, s. fin. in re coniuucti, n. 102. Et vt Paulus Castrensis ait, in l. vni. s. his ita, de cad. toll. ii. inter quos ius accrescendi locum habet, dicuntur disiuucti: vt quando legatur eadem res in diuersis portionibus.

Res ¶ de quibus queritur, an habeat in illis locum ius accrescendi, sunt vel contractuales, vel iudiciales, vel hereditariae. Sic in contractibus, quibus natura conuentionis non repugnat, locum habet ius accrescendi aliquo modo. l. fundus, de cont. emt. Notat enim Iason, ad l. re coniuucti, num. 129. de leg. 3. ius quidem accrescendi, quod inducitur ex coniuuctione verbalis inter coniuuctos verbis tantum, non habere locum in contractibus, per l. si mihi & Titio, de verb. oblig. P. verumtamen ius non decrecendi, quod causatur ex coniuuctione reali, habere. l. proximam, commu. prad. P. Et haec est communis opinio. Bar. in d. l. si mihi & Titio. Et hanc questionem latius per distinctiones distinctam vide apud Barto. ad d. l. re coniuucti, num. 65. Et ad eandem Iason, num. 195. Sic inuenies inter liberalitatis imperialis socios, in certo casu esse locum iuri accrescendi, ratione patris. l. i. si liber imperia, soci. & c. lib. 10. C. Et in stipulationibus, si inter se eius, qui sibi & alii stipulatur, alii acquirit, d. l. si mihi & Titio, & ibi Barr. & in emtione, l. fundus ille, de contrab. emt. P. & in assignatione libertorum, l. verum, de assign. liberti. P. Item coniuuctione legali & hominis iunctis, in stipulatione: vt si seruus qui plurium est, Titio & Seio dominis stipuletur, vno nolente, alteri volenti accrescit repudiantis pars. l. si communitis seruus, de stipu. ser. P. In donationibus quoque causa mortis, d. l. vni. s. haec omnia. quamuis in mortis causa capione locum non habet, l. pen. in pri. de condit. & demon. P. in quo reprehenduntur Barto. & Paul. Castrensis adherentes contrarium, per Imolam, Raphaelem, Alexand. & Aretinum, in d. l. si mihi & Titio, de verb. oblig. P. Et num. in emphyteosii ius accrescendi locum habet, vide ibi fufte tractatum per Barr. & Dyn. in d. l. si mihi & Titio, & per Cynum, in l. i. quan. non peten. par. C.

Iudiciales ¶ res, quae admittunt ius accrescendi, in ipsa iurisdictione consistunt. Nam inter collegas in iurisdictione ordinaria, habet locum ius accrescendi. l. i. & ibi Bald. de offic. consulis, P. l. p. eratores, & l. si magistratus, & ibi Angel. & Imola, de appellat. Bald. in d. l. vni. in ultim. qua. quand. non pet. par. C. Ius in l. re coniuucti, num. 197. de leg. 3.

In ¶ causis successiois quoque ius accrescendi maxime locum habet vel inter coniuuctos coniuuctione legali tantum, & inter coniuuctos voluntate hominis. Lex vel statutum vocat successores ab intestato, & facit locum iuri accrescendi in coniuuctione existentibus, & in eodem gradu. l. i. si nemo, ad Senat. Tertull. P. l. si ex pluribus, de suis & legiti. hered. P. l. 3. §. fin. cum 2. ll. sequi. de bon. poss. P. l. vni. quan. non pet. & ibi interp. Sic in aliis, in quibus conuenit finitio coniuuctionis legalis, quae est quando plures coniuuctim ad acquisitionem alicuius rei a lege vocantur, l. si in d. l. re coniuucti, nu. 47. Plura de hac coniuuctione legali apud Barr. ibi num. 59. 60. 61. vt si testator legat seruo plurium dominorum, illi plures domini vocantur ad acquisitionem legati facti seruo, in l. i. §. idem ait, de usufruct. accresc. P. l. si seruus communis, de acq. hered. P. l. verum, §. si duo, pro soc. P. pro parte. Ceterum in hac coniuuctione, si legati facti de proprietate rei seruo, alter dominorum nolit partem, alteri non accrescet. l. §. Proculo, 2. o. de le. 2. & haec est sententia glo. in d. l. §. Proculo. & Iason in l. re coniuucti, nu. 43. de leg. 3. quamuis in legato seruo facto usufructus contrarium responsum sit, l. i. §. idem ait, de usufruct. accresc. nisi cum coniuuctione legali, esset & coniuuctio hominis. l. item si communis seruus, de stipu. seruo. P. Barr. ad d. l. re coniuucti, num. 68. Alia legalis coniuuctio, in qua habet locum ius non decrecendi, in l. hac edictali, §. his illud, de secund. nupt. C. & ibi per Bald. Alia in heredibus pluribus vnus legatarii morientis, in qua respondet Pomponius, Legatarius pro parte acquirere, pro parte repudiare non potest. heredes autem eius possunt, vt alter eorum partem suam acquirat, alter repudiet. l. legatarius, 38. de leg. 1. ¶ Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

Excipiuntur ¶ tamen re tantum coniuucti in usufructu, qui si post agnitionem alterius ab altero deficiat, accrescit coniuucto. l. i. §. interdum, de usufruct. accresc. l. licet, §. i. quib. mod. usufruct. amittat. P. Quia cum concursu semel diuisus sit usufructus, & ita ab altero decreuerit, quando iterum acquiritur accrescere intelligitur. l. inde Neratius, de usufruct. accresc. P. Vnde prior differentia inter vsum fructum & proprietatem coniuuctim legatis, colligitur: vt ille iure accrescendi queratur: haec, non nisi iure non decrecendi. Cuius allae annectuntur duae. Namque differunt, vt ius accrescendi, quando in proprietate recipitur, transeat in heredes, d. l. vni. s. his ita, l. si ex pluribus, de suis & legiti. hered. l. hac scriptura, §. fin. de cond. & demonst. P. at in usufructu non transferatur, d. l. vni. s. libertatibus. Nempe quod usufructus sit personalis, & cum persona extinguitur. §. finitur, de usufruct. l. licet, §. finitur, quibus mod. usufruct. amitt. P. l. in omnibus, de reg. iur. P. Tertia, quod in proprietate portio vacans accrescit portioni, l. si totam, de acq. her. P. l. si Titio, de usufruct. P. in usufructu vero, accrescit personae. d. l. si Titio, in fin. & l. interdum, de usufruct. accresc. P. Quarta, quia in proprietate cessat ius accrescendi post agnitionem portionis, l. i. §. interdum, eod. l. si minor 25. annis, de acqui. hered. P. in usufructu vero, etiam post agnitionem ius accrescendi locum habet. l. inde Neratius, §. fin. & l. i. §. interdum, de usufruct. accresc. l. si Titio, de usufruct. Et haec ad re tantum coniuuctos pertinent.

De ¶ verbis autem tantum coniuuctis proculdubio receptum est, esse locum inter eos iuri accrescendi. d. l. vni. s. ubi autem in princ. l. Mevio, de lega. 2. l. si ita quis heredes, de acqui. hered. P. Ias. ad d. l. re coniuucti, nu. 88. Cum enim solidum verbis coniuuctis tantum relictum non sit, omne quodcunque portioni accedet, eidem accrescere intelligitur: nisi forsitan partes omnino discretae & separatae sint, inter coniuuctos. l. 2. secundum vni. intellectum, quibus mod. usufruct. amitt. P. l. huiusmodi, §. quibus, de leg. 1. Quia tunc qualibet pars facit suum proprium totum. l. recte dicimus, §. pen. de verb. sign. l. si eadem, de offic. assess. P.

Porro ¶ inter re & verbis simul coniuuctos, si vnus ex coniuuctis non concurrat, erit locus iuri non decrecendi. Ias. in d. l. re coniuucti, num. 90. Quia cum concursu partes fiant inter re & verbis coniuuctis, solidum singulis ab initio relictum intelligitur. l. si mihi & tibi, & l. si duobus, §. si de leg. 1. l. coniuuctim, de lega. 3. Et haec de coniuuctis.

De ¶ disiuuctis nunc dicendum, num habeat locum inter illos ius accrescendi. Quia in re distinguendum inter legata, & hereditatem. Nam inter disiuuctos omnino, qui sunt separati verbis & re, seu portionibus, in legatis non est locus iuri accrescendi. l. i. vers. 2. de usufruct. accresc. P. l. §. Proculo, de lega. 2. At inter heredes etiam omnino disiuuctos, erit locus, l. vni. s. his ita, de cadu. toll. C. l. heredes sine partibus, de her. insti. P. ne vnus & idem decedat pro parte testatus, & pro parte intestatus. l. ius nostrum, de reg. iur. P. §. non autem de hered. insti. Excepta militis, qui ita pro parte intestatus esse potest, hereditate. in d. l. si duobus, de milit. test. P. l. 2. C. eod. Item absurdum est, vnum partem hereditatis eiusdem agnoscere, & partem respuere, d. l. vni. s. his ita. cum successio ius sit, l. heredes, de reg. iur. & l. hereditatis appellatio, 119. de verb. sign. & ius indiuisibile, l. i. de rer. diuis. P. Et proinde pro parte adiri, & pro parte repudiari non possit. l. i. §. 2. de acq. hered. P. l. neminem, de leg. 2. Subinde, cum heres representet personam defuncti, & pro eadem persona habeatur, §. i. de iur. iur. a mor. prest. in auth. glo. in l. cum a matre, C. de rei vind. fieri nequit, vt pro parte heres representet, & pro parte non representet defunctum partem aduendo. Quod tamen accederet, si iure accrescendi pars vacans non deferretur heredi. gl. in l. 2. de prato. stipul. P. Sequeretur & aliud iure absurdum. l. eum qui ados, de v. i. cap. P. c. quia circa, de primileg. vt vna eademque res diuersi iuris censeretur, Bald. in l. in ultim. column. de secund. nupt. C. per l. Lucius, §. qua habebat, ad Trebell. P.

Referunt ¶ interpretes, potissimum Barr. & Iason, in d. l. re coniuucti, casus quosdam, in quibus ius accrescendi locum non habet: quorum aliquos recensebo. Primus erit, in dispositionibus limitatis: limitata enim causa limitatum producit effectum. l. in agris, de acqui. rer. dom. P. l. age cum Geminiano, C. de transact. Nec ad rem facit quod agitant interpretes, quod filia, quae dote contenta esse iubetur, vel cui relictum aliquid, filio fratre generaliter herede instituto & repudiante hereditatem, non obstante illa renuntiatione, vel exclusiua voce seu limitatiua, quod tantum dote vel relictum accipiat, succedat si velit in bona vniuersa repudiata: illud namque, vt opinor, non iure accrescendi, sed ratione

l. i. §. idem ait, de usufruct. accresc. P. l. si seruus communis, de acq. hered. P. l. verum, §. si duo, pro soc. P. pro parte. Ceterum in hac coniuuctione, si legati facti de proprietate rei seruo, alter dominorum nolit partem, alteri non accrescet. l. §. Proculo, 2. o. de le. 2. & haec est sententia glo. in d. l. §. Proculo. & Iason in l. re coniuucti, nu. 43. de leg. 3. quamuis in legato seruo facto usufructus contrarium responsum sit, l. i. §. idem ait, de usufruct. accresc. nisi cum coniuuctione legali, esset & coniuuctio hominis. l. item si communis seruus, de stipu. seruo. P. Barr. ad d. l. re coniuucti, num. 68. Alia legalis coniuuctio, in qua habet locum ius non decrecendi, in l. hac edictali, §. his illud, de secund. nupt. C. & ibi per Bald. Alia in heredibus pluribus vnus legatarii morientis, in qua respondet Pomponius, Legatarius pro parte acquirere, pro parte repudiare non potest. heredes autem eius possunt, vt alter eorum partem suam acquirat, alter repudiet. l. legatarius, 38. de leg. 1. ¶ Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

Inter ¶ coniuuctos ex voluntate hominis, coniuuctiones & disiuuctiones distinguunt ius accrescendi. Inter coniuuctos re tantum, coniuucto deficiente, locus est, vt dixi, iuri non decrecendi, non iuri accrescendi. l. vni. s. ubi autem, vers. fin. vero, de cad. toll. Quia cum solidum singulis ab initio relictum sit, altero non concurrente ex coniuuctis, nihil vere dicitur accrescere, sed potius non decrecere. d. s. ubi autem, vers. fin.

successionis ab intestato repudiante herede, fit. Proximior namque filia est, sublati testamenti causa: & causa intestati oritur, repud ante herede sine substituto hereditate. *l. si nemo, de reg. iur. P. de hac quest. Iason in d. l. re conuincti, num. 162. 163.* Secundus, quando portio redditur vacans, non ipse iure, sed ope exceptionis, *l. si duo patroni, & ibi gl. in ver. iur. affes, de iure iur. P. & ibi Bald. Alberti. & alii, facit l. vnum ex familia, §. sed si uno, ver. verum, de leg. 2. quamuis Iason in contraria sit sententia, in d. l. re conuincti, num. 266. & 267. per textum in l. hac consultiissima, §. ex imperfecto, in ver. Sed liberis accrescere, de testam. C. Quem tamen puto textum, ipso iure vacantem portionem habere, non per exceptionem.*

14 ¶ Tertius, in fideicommissaria substitutione: in qua, si vnus ex fideicommissariis repudiaret partem suam, non fieret locus iuri accrescendi alii. *Io. Petr. de Ferr. in prax. tit. de for. lib. quo agitur ex substitutione, in gl. in per. l. i. §. sed & quoties, & l. cogit, §. si quis heres, & §. Metianus, & §. idem Metianus, ad Treb. P. l. in d. l. re conuincti, num. 168. & ibi Bart.* contra quam accidit in substitutionibus directis. Nam in directa substitutione, ideo est locus iuri accrescendi, *d. l. vni. §. his ita, ne pro parte testator decedat testatus, & pro parte intestatus:* quæ ratio in fideicommissaria cessat, nam heres institutus partem repudiatam consequitur: ita cum in ea parte testator habeat heredem, alteri non accrescet. *l. i. §. fin. ad Trebell. P. l. in. C. eod.* Et huc sententia adtipulor, quamuis in contraria videatur sententia Iason, vbi sup. num. 169. per l. filiusfamilias, l. 17. §. dmi Verus, de lega. 1. quæ tamen contraria est ex diametro eius sententia, in illis verbis: *Cum possit die fideicommissi cedente sui iuris constitutus, ipsi restitui: vel si aliquis ex his decesserit, non omnibus.* Minusque ad rem facit, quod citat 2. loco ex l. vni. §. pen. de cad. toll. dum inibi scribitur, dicta in constitutione antea de iure accrescendi, habere locum in omni vltima voluntate, & in omni relicto, etiam in codicillis, in quibus relinquatur, vt Iason ait, fideicommissum. Etenim ille §. pen. loquitur de idoneis ad recipiendum ius accrescendi, in xia l. ut gradatim, de mune. & hon. & in quibus non repugnant iura, quorum correctio non est temere facienda. *l. i. C. de inoff. don.*

15 ¶ Quarto, si non habet locum ius accrescendi, si testator expresse vel tacite prohibuerit. De voluntate expressa, potissimum in legatis, *l. dominus, §. 1. & ibi gloss. de usufr. P.* dubium non est, si alius quam coniunctus capere possit quo i vacat, & testamentum subsistere possit: alioquin nequaquam. Nam vt monui, vel in totum conuictis dispositum, vel ad intestati causam recidit: ne quis pro parte testatus, & pro parte intestatus decedat. Tacite porro videtur prohibere testator, si testando det substitutum vulgarem, *l. 2. §. si duo, de bon. poss. sec. tab. P.* Hicq; notant interpretes, per illa verba, *institui talem in sua legitima, & quod aliud petere non possit.* testatorem videri prohibuisse ius accrescendi, *Bart. in l. pater filium, de inoff. testam. & in l. quoties, §. si duo, de her. inst. & ad l. si quis priorem, per illum text. ad Treb. P. in l. sed si plures, §. ex asse, cum suis concordantiis de vulg. P. cui sententia repugnat. Alex. in d. l. si quis priorem, in vlt. col. & in l. quoties, de hered. inst.* etiam iudicet res ad causam intestati. Quod postremum tamen non facile probauerim, cum recedente re in causam intestati, non queramus de iure accrescendi ex causa testati.

16 ¶ Quia, si quinto loco inter succedentes diuersi iuris non habet locum ius accrescendi, *l. sed cum patrono, in princip. de bon. poss. Sa. lyc. in l. vni. quæ non petenti, par. C. ne vna & eadem res diuerso iure censeatur, contra l. cum qui ados, de usufr. P. l. in. de calum. Quem admodum neq; in diuersis hereditatibus obinet, *l. si sub conditione, in fin. quib. mod. usufru. amittit, aut si a diuersis heredibus, diuersis legatariis relinquatur, in l. pen. iuncta gl. de usufr. accresc.**

17 ¶ Sexto, cessat ius accrescendi, quando pluribus est relicta in causam alimentorum, *l. dominus, & ibi gloss. de usufr.* quia causa alimentorum non est iterabilis. *l. alimentia, §. basiliæ, de alimentis & cib. leg. P.*

18 ¶ Septimo, si in eo qui habet legatum contra voluntatem testantis, *l. mulieri & Titio, in fine, iuncta gloss. de cond. & demonstr. P.* Reliquos casus vide apud prædictos interpretes Bart. & Iaf. in d. l. re conuincti, vbi & addunt: quod portio iam adita, si vacet, non facit locum iuri accrescendi, *per laquam §. si quem admodum seru. amittit, l. i. §. interdum, de usufr. accresc. P.* quodque minus locum habet ex acquisitionum resolutione, secundum Azonem in Summat. de assignatio. l. ber. Bald. in aut. si quæruas C. de sacrosan. eccl. aut post emolumentum alteri quaesitum, *Bart. in l. si mihi & Titio, de verb. oblig. Vt nec post aditam hereditatem, glo. in l. mater dece-*

dens, in ver. semissem, de acq. her. P. Quia ius accrescendi euanescit adita hereditate, *gl. in l. lex contractu, de re iudic. P.* Quam tamen regulam limitant Bart. & Iaf. num. 176. & sequi. lex modis, de quibus eum videto. ¶ Disputant aliqui post Accursium, in l. Celsus, 20. 29. in §. fin. & glo. in d. legat. 1. num. ius accrescendi a iure 1. 2. tabul. vel Græcorum manauerit. Ego hoc lubens, gratioribus prefusus, prætermitto.

¶ Monebo tamen, in iure accrescendi quædam pro forma 21 obleruari, quæ tradit Bart. in d. l. re conuincti, num. 50. §. 1. & sequi. scilicet, quod in iure non decrescendi, inuitis portio adueniat: (quia legatum scindi nequeat, *l. 2. §. l. §. de lega. 2.*) Eaque sit ex cõiunctione reali, sine onere, *l. vni. §. fin. autem, de cad. toll. l. separatum, de cond. & demonstr. ex cõiunctione vero re & verbis simul, cum onere, glo. in d. §. fin. autem.* In iure autem accrescendi, inter legatarios accrescit volentibus tantum pars, *d. l. vni. §. vbi autem, & si portio sit pro non scripta, alio modo tamen quam ex delicto deficientis, accrescit sine onere, d. l. vni. §. in primo, nam si pro non scripta sit delicto eius, qui capere non potest, accrescit cum onere, l. fin. de iis qui pro non script. hab. P.* At in iure accrescendi hereditatis, si quis adiuu suam portionem, postquam portio coheredis vel repudiatione, vel alio modo cepit vacare, spon te videtur se hereditati toti obligasse, & portio vacans illa accrescit inuito, *l. si duo, de acq. hered. P.* Sed si antequam vacaret portio, quis adiuu portionem suam: si quidem portio in casu quo vacaret, esset destinata per testatorem, puta per substitutionem, tunc accrescet inuito, *l. si quis heres, & l. si in ex parte, eo. P.* Quod si non fuerit delicti nata expresse: tunc, aut vacat per restitutioem in integrum, & accrescit volenti tantum, *l. si minor, eo. aut alio modo: & tunc habet locum, l. cum hereditate, de acq. her. P.* Sicq; putat Bart. intelligendam, *l. vni. in §. his ita, de cad. toll. dum videtur restitutum, portionem accrescere heredibus inuitis.* Accrescit autem pars in hereditate cum onere parti, si onus appositum sit simpliciter, *d. l. vni. §. his ita, de cad. toll. aut si nominatim omnibus coniunctis fuerit impositum, l. qua conditio, 2. resp. de condit. & demonstr. P. l. ciuitatis, §. Lucio, de lega. 1. contra, si ab vno nominatim onus sit impositum, l. Celsus, §. si & l. §. de leg. 2. Quid autem differant nominatim & simpliciter onus relinquere, docet l. 7. §. in substituti. one, ad leg. Falcid. P. Item quando portio vt caduca vel quali caduca accrescit heredi, accrescit cum onere, *d. l. vni. §. in nouissimis, & §. pro secundo, cum distinctione tamen, l. vni. §. sed vt manifestamus, cum seq. §§. de cad. toll. C.**

¶ Ceterum portio, quæ defertur aliis aduentibus, defertur nõ 11 pro virili, sed pro portionibus hereditatis vel legati, *l. liber homo, §. cum quis, de hered. inst. P. l. Manio, de lega. 2.* Et proinde quæ accrescit, eadem actione petitur, qua portio petita vel petenda esset, quam habetis cum accrescit, *l. si Titio §. 1. de usufr. P. l. interdum, de usufr. accresc. P. l. & in eadem de re iud. P.* quia accessorium sequitur naturam sui principalis, *accessorium, de reg. iur. in 6.*

¶ Huic tamen reuoluntati necessarium est, annectimus, cuius 13 sit hæc petitio: & concurrentibus re tantum coniunctis, & verbis tantum coniunctis, & verbis & re simul coniunctis, quæ præferatur in consequendo hoc iure accrescendi. Planum enim ex superioribus iam videtur, quod ius accrescendi non habet locum nisi inter coniunctos, excepta causa hereditatis, & cõiunctione legali. Ita remanet scriptulus eximendus, quis præferatur in horum concertu. In quo varium est ab antesignanis interpretibus. At nos, vt ordine procedamus, distinguemus, num concurrent coniuncti eadem tantum specie coniuncti nisi cum distinctis: vel cum coniuncti cõiunctis diuersa specie cõiunctionis. Quædo itaq; eadẽ cõiunctione v. cari sunt coniuncti, præferri distinctis procedubis est, *d. l. vni. §. his autem, l. heredes sine partibus, & l. si liber homo §. cum quis, de hered. inst. & omnes simul admitti, vt dictum est, pro modo portionem, neque inter eos prælatiois questio agitanda, l. vni. §. vbi autem, de cad. toll. l. Manio, de leg. 2. Vbi enim est eadem ratio, ibi idem ius constituitur, *l. fin. de constit. pecu. P. l. illud, ad leg. Agui. P.* Quamuis quædam distinctionem ex Bart. moueat Iason inter verbis coniunctos, si vnus minus alio sit coniunctis, quod vide apud eundem Iaf. in d. l. re conuincti, num. 11. & 122. & 123.*

¶ In t concurrenti vero diuerso modo coniunctorum, sic statuitur, vt re & verbis coniunctus, præferatur re tantum, aut verbis tantum coniunctus, *l. re conuincti, de lega. 3.* duo enim vineola sunt vno fortiora, *l. cum in adoptiuo, ver. si pater, de adop. P. & in anth. itaq; comm. de successio. C. S. c. in questione institutionis, Tuum & fratris mei filii heredes sunt, portio vnus ex filiis d. deficientis accre-*

scit fratibus priusquam accrescit Titio. *las post Bart. in d. lre con-*
uall. n. 12. 4. ¶ At si maius dubium est inter interpretes, quando
 d. factus moritur, relicta ex vno parte coniuncto re tantum, &
 ex altera verbis tantum, quis præferatur in iure accrescendi, au
 vero utriusque æqualiter admittatur, ut ecce, sic scriptum est in
 testa. *n. Titio lego fundum Sempronianum. C. de lego eundem*
fundam Sempronianum æquis portionibus. Cuius repudiat vel mori
 tur ante aditam portionem, vel ante delatam, quæro cui accre
 scit: eius p. utro an Titio re coniuncto, an Seio verbis coniuncto.
 §. si quis vero non implens de her. & Falc. in aut. l. vni. §. in primo, &
 §. pro secundo, de cadu. toll. C. & colligitur ex ordine literæ, dum prius
 vocatur substitutus postea coniunctus. Idem in auten. hoc amplius,
 C. de fideicom. probatur, & l. 2. §. si duo, de bon. poss. sec. tab. P. Trifa
 nam in solutione contenditur. Mihi autem in otium non datur re
 felle di singula, verum adtipulor sententiæ, ut verbis tantum
 coniunctus præferatur re tantum coniuncto, propter rationes quas
 videto cum aduersariis rationibus in l. re coniuncti, apud Iasonem,
 a. cum. 125. vsque ad num. 133. & videtur id probare d. lre coniu
 cti. ¶ Affinis in dubio erit & quæritio, nam substitutus vulgaris
 præferatur coniuncto, vel contra coniunctus substituto. In qua re
 uedat, substitutum præferri cuiuslibet coniuncto, in deficientis par
 te. d. §. in primo, & §. pro secundo, l. vni. de cad. toll. Quod & in lega
 tis receptum est. d. l. vni. in princ. Quia cum substitutio veniat ex
 prouisione & voluntate expressa & permissa hominis, l. si in testa
 mento, de vulg. P. ius vero accrescendi ex promissione legis, l. si in
 part. conuen. C. l. mariti, de procur. C. gl. in l. qui patri, de acq. here.
 P. recte cedit ei ius accrescendi: quia prouisio hominis tollit
 subsidiariam prouisionem legis. l. si Titio, §. Iulianus, de leg. 2. Item
 secundum ius accrescendi est veluti tacita substitutio in defectu
 domino portione. l. cum ex filio, §. filio, de vulg. P. Et proinde facta
 expressa substitutio, expressum iubet silere tacitum, l. si. §. i. in
 ver. partem, de her. insti. C. cum etiam accrescendi ius, vere non
 sit substitutio, nec expressa nec tacita, sed quasi substitutio: id est,
 accedens quodammodo ad vim substitutionis, vnde etiam tacita
 substitutio, præferatur iuri accrescendi. l. si. C. de necess. her. insti.
 Idem censendum est de coniunctis legali coniunctione, ut per sub
 stitutum excludantur, ut in l. quidam testamento, 30. de vulg. P. Ex
 cipitur tamen ut monui alias, si de contraria voluntate testatoris
 constat expressa vel præsumpta: nam ex ea tunc præferatur coniu
 cctus. l. non aliter, de lega. 3. l. si. de insti. resti. sub cond. fact. C. §.
 disponat de nupr. in auten. Tenet enim clauum successiones vol
 untatis testatoris, ut quocumque voluerit eam inclinet, ut in l. pen.
 C. de impub. Huc referri potest resolutio, curia substitutione
 dicte copulatiue, vel pluribus collectiue facta, nempe per ver
 ba, sine, vel si uterq, substitutus excludatur a coniuncto. argu. l.
 si heredes plures, de cond. insti. P. Quia voluntas non fuit testatoris
 vocandi substitutum, nisi in eo casu & conditione, si uterque de
 cessisset vel repudiasset, l. si. §. filium, de lega. 2. l. Lucius, §. Casio ad
 Trebell. P. quamuis in fideicommissaria substitutione aliter respō
 sam sit. l. qui potest, de acq. hered. l. testamento, C. de impub. Accedit,
 quod quando idem est substitutus qui & coniunctus est, is ut con
 iunctus præferri potest, l. dominus, §. si. de vulg. P. l. cum virum, C.
 de fideicommiss. Erit igitur voluntas causa expulsiōnis coniuncti,
 app. sito substituto, non secus quam cessare diximus ius accre
 scendi ex prohibitione expressa vel tacita testatoris. aut. hoc am.

plius, C. eod. l. 2. §. si duo, de bono poss. sec. tab. P. l. si quis her. es. & l. nec is
 §. 1. de acquir. hered.
 ¶ At si substitutus non possit succedere, vel si non fuerit, tunc
 vocantur coniuncti iure accrescendi. Sublato enim impedimen
 to, quod obstat iure accrescendi, remanet quod impediatur
 integrum. l. pignori, qui & a quibus manu lib. non fiat, l. a Titio, de rei
 vind. P. Imo & testatoris voluntas fuisse videtur coniungendo,
 ut si substitutio quam priorem fecit, non obtineret, ius accrescē
 di locum haberet. l. si iure, de leg. 2.
 ¶ Effectus ¶ & finis iuris accrescendi est, ut portio vacans, non
 dicatur vacans aut in contouersia, sed certis personis deferatur,
 eodem iure quo portio cui accrescit, vel eidem personæ cuius est,
 portio cui accrescit: lucrumque & damnum, volentes & iniuitos
 secundum distinctiones præcedentes, vel cum onere vel sine eo
 sequatur, postquam partem suam agnouerint. Is enim qui par
 tem suam sponte agnouit, videtur ab initio voluisse aliam partē,
 si vacaret. Qui enim scit, aut scire potuit, socio abstinente, fore
 se oneribus implicandum, ea cōditione adire videtur. l. si solus he
 res, & l. p. in l. si duo, 38. & l. pen. de acq. here. Nemo enim ab initio
 cogitur adire vel repudiare hereditatē vel legatum, l. nec emere, C.
 de iure delib. & qui videt iam a socio repudiatam partem, potest li
 bere cum sua & aliam repudiare: & si ipse ante aditam vel repu
 diatam a socio, suam adierit, potest repudiare socio, & ipse suam
 & illius reuicere. Marcell. l. cum hereditas, 55. l. si minor 25. annis, de
 acq. here. P. l. 1. §. si quis adita, & l. 2. §. si honorū, ad Senat. Tertull. P.
 Alioquin si velit suam portionem retinere, iniuitus, & deficientis
 partem accrescere pati cogitur, vel non decrescere. l. qui ex dua
 bus, 53. §. si. de acq. her. P. Transitque hoc ius accrescendi ad here
 redem heredis, Neratius in l. qui patri heres existit, 59. eod. l. hac scri
 ptura, §. si. de cond. & demon. P. veluti appendix præcedentis insti
 tutionis, l. si quis heres, in 1. de acq. her. P. Et ita qui vult antecedens,
 vult & consequens, l. illud, eod. l. 2. de iuris. om. iud. P.
 ¶ Et inde etiam vna colligitur ratio iuris accrescendi a conse
 quentia institutionis, & a præcedente partis acceptatione.
 Cui addi potest alia, ex causa successione testati: ne pro parte
 quis testatus, & pro parte ab initio iuris successione intestatus
 decedat, quod ius nostrum non patitur, l. ius nostrum, de regul.
 iur. l. si duob. de milit. testamen. quamuis ex post facto aliquo mo
 do possit. l. pater filium, de colla. dot. P. l. circa, & l. nam & si parenti
 bus, de inoffic. testam. P. l. cum duobus, C. eod. Item 3, quia absurdum
 videatur partem hereditatis ab aliquo acceptari, partem respui, &
 improbare iudicium defuncti. l. vni. §. his ita, de cad. toll. l. nam ab
 surdum, de bon. lib. P. §. non tantum, de here. & Falc. in Nouel. Id
 plium & de legatis dicendum, quæ coniunctim facta sunt. l. lega
 tarius, 38. de lega. 1. Individua aditio relicta, l. 1. & 2. de acq. here. P.
 ut & in diuidua debet esse voluntas defuncti, l. cum qui, §. si. de iis,
 quib. ut ind. P. cum qua debent concordare, qui eius utilitatem
 assequi desiderant. l. si duobus, 16. de l. 1. Adde 4. accrescendi prou
 isionem in defectu, ne pars defecta possessore, incidat in causam
 caduci vel quælibet, & ad impediendam legis Papie dispositionem, &
 ad fiteum repellendum, exemplo substitutionis. d. l. vni. in princ.
 & §. si. de caduc. toll. & l. si. de iis, quæ pro non scripti hab. l. 1. de v
 sus. ruit. accresc. P. Et hæc hæc tenus de testati & intestati tractatio
 nis quæstionibus & negotiis, dicta sufficiant: reliquum est, ut sin
 gularem iudicialium negotiorum perquisitionem aggrediamur.

DE IUDICIIS ET IUDICIBVS, ET EORVM IURISDICTIONE, ET ADMINISTRIS. LIBER XLVII.

De Iudiciorum comprobatione. CAP. I.

- 1 Fines duo rerum omnium, proprius & communis.
- 2 Iudicium suum quisque consequitur.
- 3 Iudiciorum ab aliquibus coacta reprobationes, & solutiones qua
 stionum, & num. seq.
- 4 Iudicio certare Christianis, quando & quomodo liceat.
- 5 Litigare & quomodo permittatur perfectis Christianis.
- 6 Litigiosus, non ordinandus: non litigiosus, laudandus.

- 8 Iudicia reddentes an dicantur contemtibiles.
- 9 Magistratus, Dii, honorandiq, principes civitatis, &c.
- 10 Litæ in quibus excrabilia, & fugienda. num. 11. & 12.
- 13 Litigantes perpetuo tristes.
- 14 Iudicia medentur litium contouersis.
- 15 Iudicia inducta ad emendandam vitam hominum.
- 16 Iudicium iniustitæ praxis.
- 17 Iustitia æqualitas non potuit distribui melius, quam per iu
 dicia.
- 18 Index medijs sine affectione inter contendentes litigantes.

